

KÄRÄJÄOIKEUSVERKOSTO AJETAAN ALAS OIKEUSTURVAN KUSTANNUKSELLA

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström on tänään esittänyt lakkauttavansa 7 kärjäoikeutta, 9 kansliaa ja 14 istuntopaikkaa. Jatkossa olisi 20 kärjäoikeutta nykyisen 27 sijasta. Linjanveto merkitsee kärjäoikeusverkoston huomattavaa supistamista toistamiseen lyhyen ajan sisällä.

Tuomariliitto on pettynyt, että esitetystä kriittistä huolimatta pitkälle tulevaisuuteen vaikuttavia päätöksiä tehdään ilman luotettavia selvityksiä. Tuomariliitto pitää selvänä, että ehdotus heikentää kansalaisten oikeusturvaa, oikeuden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta ilman, että sillä olisi merkitystä valtion talouden kannalta. Kärjäoikeuksia vähentämällä ja niiden kokoa suurentamalla ei saavuteta säästöjä. Päinvastoin yhdistämisestä aiheutuu huomattavia kustannuksia muun muassa toimitilojen lisärakentamistarpeiden ja lisääntyvien matkakustannusten vuoksi. Kärjäoikeuksien vähentäminen vaikuttaa väistämättä myös hovioikeuksiin.

Tuomariliitto pitää luonnollisesti tärkeänä, että tuomioistuinvverkoston rakennetta arvioidaan aika ajoin uudelleen. Ajoitus on kuitenkin täysin epäonnistunut. Hankkeen valmistelu ja selvitystyö kuuluu riippumattomalle tuomioistuinhallinnolle, jota ei ole vielä perustettu.

Kärjäoikeusverkostoa supistettiin jo vuonna 2010 noin puoleen aikaisemmasta. Oikeusministeriö ei, lupauksistaan huolimatta, ole tehnyt kattavaa tutkimusta edellisen uudistuksen kokonaisvaikutuksista ja sille asetettujen säästö- ja laatutavoitteiden toteutumisesta. Uutta vastaavan kokoluokan uudistusta ei tule toteuttaa yksipuolisen ja riittämättömän selvityksen pohjalta.

Kärjäoikeuksien kokoa suurentamalla ei ratkaista tuomioistuinten resurssipuutaa. Oikeusministeriön toivotat kustannussäästöt tai muut hyödyt toimintojen keskittämisestä eivät perustu objektiivisesti arvioitavissa oleviin laskelmiin ja tietoihin.

Tuomariliiton mielestä ehdotettu jättiyksiköiden kärjäoikeusverkosto ei ole maantieteellisesti tasapuolinen, vaan heikentää oikeuden saatavuutta erityisesti eteläisimmän Suomen ulkopuolella. Olettamus videoyhteyksien käytön voimakkaasta laajentamisesta oikeusturvan takaavalla tavalla on epärealistinen nykyisissä kustannuspaineissa.

Tuomariliitto korostaa, että etäisyyksien kasvu lisää huomattavasti kaikkien toimijoiden ja asianosaisten kärjäpäivään käytettyä aikaa ja kustannuksia. Tutkitusti kärjäoikeuksien mukana paikkakunnalta katoavat myös muut oikeudelliset palvelut mukaan lukien oikeusaputoimistot.

Tuomariliiton mielestä summaarisia riita-asioita pitää jatkossakin käsitellä kaikissa kärjäoikeuksissa.

Kärjäoikeusverkoston kehittämisen lähtökohtana tulee olla oikeusturvan parantaminen eikä pelkästään säästöjen tavoittelemine.

Lisätietoja asiassa antaa Tuomariliiton varapuheenjohtaja, kärjätuomari Minna Hällström, Helsingin kärjäoikeus, minna.hallstrom(at)oikeus.fi